

Nota: “ Ě ”, “ ě “ sono appena percettibili, quasi non si pronuncia;” Š “, “š” si leggono “sce di scena”.

INFERNO canto VIII° in campobassano

I' dichë, cuntinuamëntë che assai primë
ch'arrëvassëmë a lë piérë dë la torrë,
l'uocchië nuostrë guardannë 'ngoppë,
ddu' fiammèllë chë vëdëmmë là,
e n'auta da luntanë pë signalë,
tantë, ca l'uocchië a štientë putëa vëré.
E ijë, gërannëmë a u marë d'u sapé,
dëcivë: << Quistë chë vo dicë? E che rëpëtë
quill'autë fuochë? E chi so' chillë che l'appiccënë?>>
E issë a me: << 'Ngoppë pë l'acqua zozza
già può vëré chë ci aspëtta,
së la nëgghia du pantanë 'nt'u nasconnë>>.

(v.10)

Corda nn' scuccattë da sola la freccia
chë currënnë pë l'aria ccusì fortë,
cumm'ijë vëdivë na nava pëccërélla
mënì pë l'acqua a la parta noštra,
sottë la guida dë nu galiotë
che alluccava: <<Mo šié arrëvatë anëma malamentë!>>
<<Flëgias, Flëgias, tu allucchë a vuotë,>>
dicëttë u signorë mijë << pë 'sta vota
'ncë tënarràië, sulë pë passà la paluda štémë qua>>.

(v.19)

Cumm'è quillë chë témë nu gruossë traniëllë
chë z'aspëtta e po' zë në libbëra,
'ccusì zë facëttë Flëgias pë l'arrajatura rëmagnta.

La guida mija sagliëttë 'ngopp'a la varca
e po' më facëttë saglì appriëss'a issë,
e sulë dopë ca saglivë ijë, carëca parëa u legnë.

Subbëtë che la guida e ijë stëmmë 'ngoppë,
currënnë zë në va l'antica varca,
spuštannë l'acqua cchiù assa' d'u solëtë.

(v.28)

Mëntrë nu' curravamë pë la paludë,
annanz'a mme z'apprësëntattë unë chinë 'e fanghë,
e dicëttë: << chi šié tu, chë vié qua prima dëll'ora?>>

E i' a issë: << se i' venghë, nën rëštë,
ma tu chi šié, che accusì šié fattë bruttë?>>

(v.35)

Rëspunnëttë: << Vidë ca so' unë chë chiagnë>>.

E i' a issë: << K'u chiagnë e k'u luttë,
spirëtë malëdittë, rëmànë là,
ca i' të rëcanòschë, purë se sié vrittë tutte>>.

Allora stënnëttë contrë tutt'e ddu' lë manë;
pë cuië u maestrë addunatësë u cacciattë,
dicënnë:<< Passallà kë tuttë l'autë canë>>.

(v.41)

Po' u cuollë më pigliattë tra lë manë, štrittë
më vasciattë e dicëttë:<< Anëma sdignosa,
bënërétta chëlla mamma chë të tënëttë incinta!
Quillë è statë a u munnë përzona prepotënta

dë buntà sua nn' më parë rëcurdà mèrètë,
'ccusì l'ombra purë qua è furiosa.
Quantë 'n terra zë siéntënë rre,
che qua stannë cummë a puorcë rëscignatë,
lasciannë dë lorë cosë dègnë sulë dë disprèzzë>>. (v.52)

E ijë: << Maeštrë, sarrija assai cuntiëntë
dë vèdèrlë affucà dent'a 'šta vróda,
primë che nu' scissëmë da u laghë>>.
E issë a me: << Prima che la spiaggia arriva
të sarà fattë cuntiëntë;
dë talë desidèrië è bënë che në guódë>>.
Dopë nu pochë, vëdivë quillë strazië (v.58)

chë në facënnë dë quištë lë fangosë gentë,
che Ddijë ancora unóra e rëngrazië.
Tuttë quantë alluccavënë: << A Fèlippë Argenti!>>
E u fiorentinë spirëtë strambë e fumusë
zë rëggëravë 'ngopp'a issë štéssë kë lë diéntë.
Qua u lasciammë, ca cchiù nn'arraccontë,
ma rént'a lë rëcchië m'arrëvannë tuttë lë dulusë suë,
pëcché i' annantë l'uocchië sbarrë.
U buonë maeštrë dicèttë: << Oramaië, figliuolë,
z'avvicina la città che zë chiamë Dite,
kë lë cittarinë prëssatë, iniziëmë a na grossa šchiéra>>.

E ijë: << Maeštrë, già lë muschèë suë
làddentrë a la vallë védë
rosscë, cummë asciutë da u fuochë
fussërë>>. E issë më dicèttë: << U fuochë éternë,
chë déntre l'affoca, lë fa vëdé rosscë,
cummë tu le vidë, a 'stu 'mbèrnë vaššë>>.
Nu' arrëvammë dentrë a àutë fuossë.

No sènza prima fa na gërata,
vënimmmë a u poštë addò u barcaiuolë, fortë
<< Scitë!>> issë alluccattë; << qua sta l'éntrata>>.

I' vëdivë a cchiù dë millë 'ngoppë a lë portë,
dicévënë: << Chi è quissë ca senza morta
va p'u régnë dë la morta gentë?>> (v. 85)

E u saggë maeštrë mijë facèttë ségnë
dë vulé parlà a lorë ségrètamèntë.
Allora smèttènnë nu pochë la prutèšta,
e dicènnë: << Viè tu sulë, e quissë zë në va,
ch'accusì àriusë èntrattë pë 'stu règnë.
Sulë zë në rëvà pë la pazza štrada,
pruvassë, së u sa; ca tu qua rimarrai,
che u sié purtatë a 'sta scura cuntrada>>.
Piénzë, léttorë, quantë më scunfurtavë
sèntì u suonë dë lë parolë malèdittë;
che i' nèn crëdivë dë turnarcë maië.
<< O cara guida mija, che pë cchiù dë settë
votë më sié datë curaggë e scampatë
da periculë gruossë ca më štéanë contrë,
nèn më lassà>> dicivë ijë, << 'ccusì dištruttë;

e se j' cchiù 'nnantë c'è negatë,
rëturnamë pë lë passë nuostrë inziémë, subbëtë>>.

(v. 102)

E quillë signorë che là m'avèa purtatë,
më dicèttë: << Nn'avé paura, che u passë nuostrë
nisciunë ciu po' fèrmà, ch'è deštinatë.

Mo qua aspièttëmë, e u spirètë rëlassa
e nutrë bona spëranza
ca i' nèn lasscë a 'stu munnë funnë>>.

'Ccusì zë në va e qua më lassa,
ma issë nèn štèttë a luonghë là, kè lë 'uardianë
ognunë dë lorë déntre dë corsa rëturnannë.

Chiurènnë lë portë l'avversarië nuostrë,
'nfaccia a u signorë mijë, che forë rëmanètë
e rëvulgennësë a me kè poca passë liéntë.

L'uocchië vàsscë tènèa e lë ciglië scunfurtatë
e dicèa suspërannë:

<< Chi m'ha negatë d'entrà a la casa d'u dulatorë!>>

E a me dicèttë: << Tu, pëcché i' më 'nguiétë,
'ntë sbauttì, ca i' hajja véncë la prova,
chiunquë a difesa déntre z'aggira.

Chésta strafuttènza nèn è nova,
che già la usannë a la ména segréta porta,

'ngopp'a essa tu vëdištë la scritta morta;
e già, da qua da essa, scégnë la ripa

passannë pë la cérchia, senza scorta,
talë che pë essa ce sarà la terra aperta>>.

[INFERNO canto VIII° \(ugodugo.it\)](http://ugodugo.it)